

Avdelningen för juridik
Mia Hemmestad

Justitiedepartementet
10333 Stockholm

Särskilda regler om uppehållstillstånd för att delta i uppdragsutbildningar och vissa specialiseringsutbildningar

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser inte att det är tillräckligt att sökanden *har ansökt om* en heltäckande sjukförsäkring för att beviljas uppehållstillstånd för vistelser som uppgår till högst ett år. Enligt SKR ska sökanden *ha* en sådan försäkring för att kunna beviljas uppehållstillstånd. Även medföljande familjemedlemmar ska omfattas av kravet att ha en heltäckande sjukförsäkring.
- SKR anser att regeringen i det fortsatta lagstiftningsarbetet måste ta ställning till om medföljande barn och ungdomar som vistas här under kortare tid än ett år ska ha rätt till utbildning enligt skollagen samt vid behov göra nödvändiga författningsändringar. Konsekvenserna av de eventuella författningsändringarna behöver även analyseras i förhållande till landets kommuner.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Villkor för att beviljas uppehållstillstånd

SKR anser att det ligger i både sökandens och mottagarlandets intresse att det finns en heltäckande sjukförsäkring för sökanden vid vistelser som är kortare än ett år. Regionens skyldighet att tillhandahålla full, subventionerad hälso- och sjukvård gäller gentemot dem som är bosatta i regionen enligt 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen. SKR tolkar den nyssnämnda bestämmelsen som att det krävs ett beslut om folkbokföring för att anses bosatt i regionen. Tredjelandsmedborgare vars vistelse i Sverige uppgår till kortare tid än ett år folkbokförs som regel inte (jfr 3 § folkbokföringslagen).

Om en tredjelandsmedborgare, som inte är folkbokförd i Sverige, av någon anledning inte har beviljats en heltäckande sjukförsäkring före inresan till Sverige finns det en risk att individen inte kan betala för behövlig hälso- och sjukvård. Detta påverkar såväl individen som förbundets medlemmar. Regionen kan tvingas stå för kostnaden om fakturan inte betalas. Det finns även en risk att individen vänder sig till socialtjänsten för att söka ekonomiskt bistånd för den aktuella kostnaden.

Med hänsyn härtill anser SKR att det inte är tillräckligt att de som söker uppehållstillstånd för vistelse som kommer att uppgå till högst ett år *har ansökt om* en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige. SKR anser att sökanden ska *ha* en

heltäckande sjukförsäkring för att ansökan ska beviljas. Kravet på heltäckande sjukförsäkring ska även gälla för medföljande familjemedlemmar.

För det fall att författningsförslaget inte ändras efterfrågar SKR klargöranden kring hur situationen ska lösas i det fall den sökande och/eller medföljande familjemedlemmar har fått uppehållstillstånd och det efter inresan visar sig att ansökan om sjukförsäkring inte beviljats. I konsekvensanalysen behöver det klarläggas hur uppkomna kostnader ska täckas i en sådan situation.

Medföljande barns rätt till utbildning

För att ha rätt till utbildning enligt skollagen ska individen vara bosatt i Sverige. Med bosatt avses enligt 29 kap. 2 § första stycket skollagen att personen ska vara folkbokförd i Sverige. För att folkbokföras i Sverige ska personen som regel antas komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila här under minst ett år (3 § folkbokföringslagen). Av 29 kap. 2 § andra stycket skollagen följer att vissa grupper som inte är folkbokförda ändå ska anses vara bosatta i landet vid tillämpningen av skollagen.

Medföljande familjemedlemmar som får uppehållstillstånd som är kortare än ett år med stöd av det nu remitterade förslaget omfattas enligt SKR:s bedömning inte av någon av punkterna i 29 kap. 2 § andra stycket skollagen (jfr även prop. 2012/13:58 s. 16). Regeringen måste därför i det fortsatta lagstiftningsarbetet ta ställning till om medföljande barn och unga som får uppehållstillstånd som uppgår till kortare tid än ett år ska ha rätt till utbildning i Sverige samt vid behov genomföra nödvändiga författningsändringar. Det behöver även analyseras vad en sådan rätt innebär för landets kommuner som ansvarar för utbildning samt hur det eventuella nya åtagandet ska finansieras.

Regeringen behöver inför ställningstagandet även beakta att FN:s konvention om barnets rättigheter sedan den 1 januari 2020 är inkorporerad i svensk lagstiftning, se lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. Av artikel 28 följer att konventionsstaterna erkänner barnets rätt till utbildning samt att de, i syfte att gradvis förverkliga denna rätt och på grundval av lika möjligheter, bland annat ska göra grundskoleutbildning obligatorisk och kostnadsfritt tillgänglig för alla.

Sveriges Kommuner och Regioner

Staffan Isling

Germund Persson